



Polskie Radio | Historia

Artykuł

"Włóczęgi". Ostatni zachowany film z "trubaciarzami Lwowa"

ostatnia aktualizacja:
05.04.2022 05:40



Obserwuj nas na
Google News

5 kwietnia 1939 roku w warszawskim kinie "Victoria" odbyła się premiera komedii "Włóczęgi" Michała Waszyńskiego. Był to jeden z trzech filmów, w których zagrał sławny duet Szczepcio i Tońcio.





Akcja filmu osnuta jest wokół perypetii Szczepka i Tońka (zwanymi też pieszczotliwie Szczepkiem i Tońciem), granych przez Kazimierza Wajdę i Henryka Vogelfängera. Główni bohaterowie są ulicznymi grajkami, lekkoduchami o gołębih sercach. Po śmierci swojego sąsiada postanawiają zaopiekować się jego siedemnastoletnią wnuczką Krysią (Stanisława Stępniońska). Sytuacja szybko się jednak komplikuje, ponieważ losem Krysi interesuje się jej babcia – zimna i apodyktyczna baronowa von Dorn (Stanisława Wysocka). Młoda kobieta nie chce jednak mieszkać z krewną i dlatego ucieka wraz ze Szczepkiem i Tońkiem do Warszawy, gdzie ukrywa się w internacie. Tam – przez swoją koleżankę – poznaje Tadeusza, w którym się zakochuje. Ostatecznie film kończy się szczęśliwie – para bierze ślub, a Krysią godzi się z babcią.

To właśnie z "Włóczęgów" pochodzi piosenka "Lwów jest jeden na świecie", bardziej znana pod nazwą "Tylko we Lwowie". Jest to zdecydowanie najbardziej popularny utwór wykonywany przez Szczepka i Tońka. Autorem słów do niego był Emanuel Szlechter, natomiast melodię skomponował Henryk Wars. Co ciekawe swoją wersję piosenki nagrał również Mieczysław Fogg.

Tajjkwie

W 1933 roku Kazimierz Wajda i Henryk Vogelfänger zaczęli występować w słuchowisku "Wesoła Lwowska Fala" emitowanym na antenie Polskiego Radia Lwów. W skeczach aktorzy grali Szczepka i Tońka – przedstawicieli subkultury lwowskich batiarów, czyli inaczej włóczęgów, awanturników, kawalarzy, których pełno było wówczas na ulicach miasta.

Postacie stworzone przez Wajdę i Vogelfängera były znane ze swojej prostolinijności i dobroci, a także z posługiwania się gwarą lwowską. To zresztą właśnie dzięki nim w latach 30. XX wieku ten specyficzny żargon był rozpoznawalny w niemal całej Polsce. Szczepko i Tońko nigdy nie mieli pieniędzy, często zmieniali miejsce zamieszkania, a także pracowali w różnych zawodach. Mieli także niesamowitą zdolność do przyciągania różnego rodzaju kłopotów – zawsze jednak (często dzięki szczęśliwemu przypadkowi) udawało im się pokonać wszelkie trudności. Co ciekawe często byli nazywani "tajjkami", bo wciąż używali "ta joj", oraz "trubaciarzami Lwowa" (od słowa "trubadurzy").

"Wesoła Lwowska Fala" szybko zdobyła niesamowitą popularność, a aktorzy stali się prawdziwymi celebrytami czasów międzywojennych. Dlatego też wystąpili w trzech filmach – "Będzie lepiej" z 1936 roku, "Sercu batiara" z 1939 roku (niestety, ale negatyw zaginął podczas II wojny światowej) i we "Włóczęgach".



Urodził się jako Mosze Waks 29 września 1904 roku we wsi Kowle na Wołyniu. Pochodził z rodziny ortodoksyjnych Żydów. Jego ojciec był kowalem, a matka handlarką drobiu. - O dorastaniu Michała Waszyńskiego ciężko powiedzieć coś pewnego. Reżyser był osobą, która gdy już zdobyła jakąś sławę, to zaczynała wymyślać swój życiorys i kreować własny wizerunek – mówił Michał Pieńkowski, historyk przedwojennego kina, w audycji Małgorzaty Raduchy "Kultura przy kawie".

Posłuchaj

O życiu Michała Waszyńskiego opowiada Michał Pieńkowski, historyk kina przedwojennego. Audycja Małgorzaty Raduchy "Kultura przy kawie". (PR, 20.02.2021)

22:25

+ **dodaj do playlisty**

Waszyński był reżyserem filmów fabularnych. Jego dzieła były uwielbiane przez widzów i przyniosły mu ogromną sławę. Co ciekawe Polak jeden obraz potrafił nakręcić w dwa, trzy tygodnie! Z tego też powodu do rozpoczęcia II wojny światowej jego dorobek obejmował blisko pięćdziesiąt filmów. Czyni go to rekordzistą przedwojennej Polski. Do jego najważniejszych produkcji należą: "Antek policmajster" (1935), "ABC miłości" (1935), "Znachor" (1937) czy "Dybuk" (1937).

Na początku lat 40. XX wieku Waszyński związał się z Armią Andersa, która od 1941 roku była formowana na terenie ZSRR. Zajmował się wówczas dokumentacją filmową życia żołnierzy i trasy przemarszu armii.

Po II wojnie światowej Waszyński współpracował z legendarnym reżyserem Orsonem Wellesem. Dodajmy, że to właśnie Polak odkrył talent aktorski takich gwiazd, jak Audrey Hepburn i Sofia Loren.

Michał Waszyński zmarł 20 lutego 1965 roku w Madrycie na atak serca.

jb

więcej na temat: [kino](#) [film](#) [reżyser](#) [lwów](#) [komedia](#) [historia polski](#) [aktorzy](#) [historia](#)

ADVERTISEMENT